

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
23 N
26

DISSERTATIO ACADEMICA DE DIGNITATE B. MARIAE VIRGINIS MATRIS DEI,

Quam Italice per

TERTIARIUM SERAPHICUM

jam pridem perfectam,

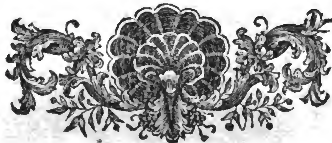
Impense in MARIAM sine labe conceptam devotus

Nunc primum latine reddit.

QUINTA EDITIO.

Qualis, & quanta sit M. V. Mater CHRISTI.
Dignare me laudare Te Virgo Sacrata:
Da mihi virtutem contra hostes tuos.

NEAPOLI M. DCC. LII.
Ex Regia Typographia Palatina.
SUPERIORUM PERMISSU.

LECTORI HUMANISSIMO INTERPRES.

QUUM mihi forte in manus venerit, ſub Tertiarii Seraphici nomine libellus, cui titulus inditus eſt: *Diſſertazione Accademica della dignità di* MARIA *Vergine Madre di* DIO *&c.* nihil fuit aliud quamobrem non modo legerim, ſed etiam arripuerim: Etenim illum praeterquam quod a quamplurimis ſtudioſe conquiri intellexeram, nihil mihi praeterea antiquius fuit,

quam ut maximo cum animi mei oblectamento legerem ejus generis libros, qui & praeconiis in B. V. Dei Matrem referti sunt, & in ejus pietatem fidelium corda maximopere incendunt: quod utrumque doctus aeque ac pius Tertiarius Seraphicus ita praestat egregie, ut propterea, opinor, satis fuerit, quod suus iste libellus antehac quater deinceps typis excusus fuerit, nimirum Neapoli anno 1748., deinde Mes-

sanae

ſanae, & Neapoli anno 1749., poſtremo Matriti hiſpanice redditus anno 1751. Eumdem autem ipſum quintum, eo tibi ex italico in latinum tranſtuli, quod ab amiciſſimis viris in MARIAM bene devotis, (extra Italiam tamen natis) ſibi ſuiſque civibus, ut a me communis quoquomodo fieret, maxime exoptatum noverim : quibus quidem obſequi primum nonnihil haeſi ; (verebar enim ne mea iſthac verſione incon-

te latina, italicae orationis dignitati optimis electissimisque verbis, phrasibusque perfectae, aliquid detraheretur:) deinde vero quum mihi in mentem subiit, quod ubi de MARIAE laudibus agitur, tunc oratio etiam inconta delectat; tum demum ad illorum voluntatem ipse me conformavi. Quod reliquum erat, nempe ut eadem ipsa versio prelo premenda committeretur, id aeque Religiosissimus, ut gloriosissimus

utrius-

utriuſque Siciliae Rex noſter CAROLUS , quem DEUS diu multumque ſoſpitet, pro eximia in Virginem pietate, qua pollens eſt, ſat praeſtitit; typis enim regiis impenſiſque ſuis excudi juſſit. Ego, quod ad rem ipſam attinet , nempe ut italica in utcumque latina, hoc eſt periodi periodis, ſenſus ſenſibus reſponderent, omnino curavi: quod vero ad verba ſpectat, mihi nihil tanti fuit, quod una in altera prorſus converterem, ne

ſcili-

ſcilicet & puerilem in modum egiſſe, & orationem enervaſſe viderer: unaquaeque enim lingua ſuas proprias phraſes, ſuoſque lepores habet. Itaque de meo nihil ferme addidi, niſi quod fidelis interpretis eſt. Sua ſibi propterea laus ſit Diſſertationis authori, quippe qui nihil eloquentiae, nihil doctrinae, nihil pietatis ſuae omiſit, quominus demonſtraret *qualis & quanta ſit Virgo Mater* CHRISTI. Si quid vero

ro

ro ego tum quoad verborum delectum, tum forte quoad alia in interpretandi genere peccavi, id mihi summo in Augustissimam divinamque Matrem studio rependatur, quo scilicet usque ad extremum spiritum elaborare constitui, ut in ejus laudem, ac pietatem fideles prosiliant, ac vehementius inflammentur. Ad haec, Constitutionem Alexandri VII., quae incipit: *Sollicitudo omnium Ecclesiarum* ad calcem hujusce Dis-

serta-

ſertationis , hac etiam vice conſultiſſime impreſſam volui: Etenim ſunt inter Catholicos , qui editis libris eo obnituntur , quo pietas in Immaculatam Virginis Conceptionem , (quod amplitudinis ſuae caput eſt) variis ſub obtentibus , etiam religionis , tepeſcat in dies atque comminuatur : quum contra S. R. E. omni ſedulitate curet , ut in hujuſcemodi Myſterium cultus magis magiſque vigeat ac proferatur . Novi

quid

quid nuperus alioqui eruditissimus Scriptor in ipsam Constitutionem, pro sua libidine comminiscitur. At vero, si superis placet, jam prope est, quod ex illius actis sinceris, (quae adhuc delitescunt,) atque ex iis quae per omne oevum quum in Orientali, tum in Occidentali Ecclesia ad haec usq; sapientissimi D. N. BENEDICTI PP. XIV. in id Mysterii impensissime devoti, tempora, identidem acta atque decreta sunt, justis

tan-

tandem voluminibus ad ſeverioris Critices leges accommodatis, mira hominis confidentia innoteſcat, qua ſimplus ejuſdem Conſtitutionis ſenſus in flexuoſum, parumq; tutum, veluti per cuniculos detorquere, & in eam pietatem fidelium vota non modo irridere, ſed etiam cenſoria, quod ajunt, virga notare, conatur. Interea tamen dum iſta omnia tibi me quamprimum facturum polliceor, tu eam, quam dixi Conſtitutionem, attente legito, & vale.

UAMQUAM Matris Dei gloria, dignitas, praeſtantia tanta, inque tam ſublimi faſtigio collocata eſt, ut univerſos omnes non modo in ſui obſequium, & venerationem rapere, ſed & ad omne encomii genus excitare deberet; nihilominus non ſolum cuncti omnino Haeretici, ſed ex iis etiam, qui in Catholicorum numero recenſentur, nonnulli, licet pauci admodum, erga Dei Genitricem Mariam non eum, quem de-

cet, obsequii ac religionis cultum profitentur, neque illum exhibent honorem, qui tantae Reginae merito tribuendus est. Quod quidem ea fortasse de causa fieri existimaverim, quod homines quum sint, atque iis tantum rationibus inniti soleant, quae naturalem mentis eorum captum non praetergrediuntur; idcirco eamdem non pro merito, sed pro suo ingenio tantummodo norunt aestimare. *Non*, enim, ut valde apposite Apostolus ait, *animalis homo percipit ea, quae Dei sunt*; quum contra Spiritualis, Divina Fide illustratus, ad altissima quaeque capessenda erigatur. Hinc autem factum est, ut hujuscemodi homines si quae a Sanctis Ecclesiae Doctoribus, de MARIA Virgine DEI Genitrice, magna, licet meritis illius imparia, praedicari deprehendunt; ea vel parum laudent, vel etiam improbent,

&

& tamquam aſſentatoria nimis, & quaſi ſuperſtitioſa, audacter condemnare minime dubitent. Quam quidem parum propenſam ac religioſam ſuam erga Mariam Virginem voluntatem, ut ſpecioſo ſatis colore obtegant, Dei Matrem eum tantummodo honorem requirere ajunt, qui unice eam deceat, quique eidem *proprius* ſit; ut ſcilicet pro humillima Dei Ancilla habeatur, nihilque praeterea amplius aut velle, aut admittere; atque id ea vel maxime de cauſa, quod *Honor Reginae judicium diligit*.

Ut igitur ita eſſe fateamur, honorem ſcilicet Reginae judicium diligere; quia tamen judicium ea trutina eſt, a qua rationum earum momenta perpenduntur, ex quibus in ratiocinii modum diſpoſitis conſequentiae exiſtunt; Et judicium illud nequaquam mihi probandum

 vide-

videtur, quod Dei Genitrici, omniumque creatarum rerum Reginae, vel eum, quem meretur honorem auferret, vel eidem eam, quae minime conveniens esset, dignitatem ac praestantiam attribueret; proinde, antequam hujusmodi judicium atque examen instituamus, eadem mihi, quae S. Ildefonsus (*ex lib. Virginit. B. M.*) vota concipere, ac preces admovere libet, quibus Sanctissimam Dominam meam, Dominique mei Parentem deprecor, ut mihi Filii sui, Redemptoris mei Spiritum dignetur impertiri, ut quae ad eamdem spectant, nosse, eloqui, atque, prout vera ac digna sunt, amore prosequi possim: aestimando scilicet, quo ejusdem qualitas pertingat, quo quantitas ipsius extendatur, quantae perfectionis sua dignitas sit, quantumque in protectione illius praesidium, ac firmamentum habeatur. Ut

Jam vero ad eam, quam diximus, trutinam deveniamus; ac primum, *Qualis sit Mater* Christi, aggrediamur expendere. Numquid nos Mariam vel Deam vel Divinam esse affirmabimus? Neutiquam id quidem sine gravi piaculo potest. Illa siquidem & Creatura est, ejusdemque humanae naturae, quam Parentes illius Joachim & Anna sortiti fuerunt. Quia tamen dum eamdem Creaturam esse affirmamus, deduci inde posse forsan videretur, illam eo tantummodo cultu dignam esse, qui Creaturis, & quidem Angelorum natura inferioribus, quantalibet Sanctitate cumulatis convenit: ideo hujusmodi judicium neque verum est, neque Mariae dignitas sinit, ut in ea comprobari possit. Etenim quum ipsa Mater Dei sit, in eo propterea amplitudinis, & excellentiae gradu constituta est, ad

quem

quem omnes ſimul creaturae neque pertingere, neque ullo modo poſſunt adſpirare. Atque id cauſae eſt, quod Eccleſia, Divino illuſtrata Spiritu, quum DEUM ſupremo *Latriae* cultu, creaturas autem *Duliae* proſequatur, *Hyperduliae* cultum, honoremque MARIAE impertitur; utpote quae, etſi Divina minime praedita natura, longe tamen ſupra omnium creaturarum ſortem & conditionem collocata eſt. Merito igitur & nos de ea, quemadmodum de JESU CHRISTO illius Filio cum Eccleſia inclamare poſſemus *Generationem ejus quis enarrabit?* Et ſane quoniam Patrem inter & Filium ac Matrem, ſuam intercedere proportionem debere manifeſtum eſt; quum Pater DEUS ſit, & Filius etiam ſit DEUS; MARIAM quoque DEI Matrem, etſi, utpote natura ſua creaturam, DEAM dicere, ſine impietatis nota,

nota, non possumus; illius tamen summae dignitatis ratione, prope Deam reputare juste ac pie posse videmur cum S. Thoma, qui (n. 1. part. q. n. 5. art. 6. ad 4.) in haec verba scribit *Virgo ex hoc quod est Mater* DEI, *habet quamdam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est* DEUS; *& ex hac parte non potest fieri aliquid melius* DEO.

Fatendum quidem est, sicuti ego iterum & saepius fateor constantissime, MARIAM inter, simplicem utpote creaturam, & Summi Numinis Majestatem proportionem nullam intercedere; quippe quae finiti ad Infinitum nulla dari possit. At vero inter eamdem, utpote DEI Matrem, ac DEUM ipsum Ejus Filium, re vera proportionem intercedere, neminem reperiri posse existimo, qui audeat inficiari; cum *Maternitatem* inter ac *Filiationem* mutuus respectus intercedat.

Quale

Quale ergo verum ac rectum de MARIA DEI Matre judicium ferendum erit? Sinite, amabo vos, ut ingenue & aperte loquar, priusquam ad rationum momenta descendam. MARIA, utpote DEI Mater, pro summa sua dignitate, fere Dea est, *per essentiam* vero non ita: vix Creatura est, quia DEI Mater est, natura tamen sua Creatura est. Etenim MARIA adeo cum DEO conjungitur, ut DEI Sponsa, DEI Filia, vera naturalisque DEI Mater nominetur & sit. Vera sane Mater, quae ipsum DEI Filium Sanguine suo genuit, suoque lacte enutrivit; adeoque ipsa tantum DEO, quantum vero Filio vera Mater appropinquat, licet alioqui DEUS, &. MARIA infinito sint intervallo disjuncti. MARIA MARIA inquam (iterum hoc, & saepius dicam) fere Creatura non est, eo quod a cunctis, quae a DEO creata sunt, quaeque

quaeque creari possunt, ad Divinae Maternitatis dignitatem infinita prope distantia intercedit. Aurea plane S. Doctoris Johannis Chrysostomi (*apud Metaphr.*) Verba quaeso audiamus. *Magnum re vera miraculum* (ergo super omnem naturam) *Fratres dilectissimi, fuit B. semper Virgo* MARIA. *Quid namque illa majus, aut illustrius ullo unquam tempore inventum est, seu aliquando inveniri poterit? Haec sola Coelum, ac terram amplitudine superavit. Quidnam illa Sanctius? Non Prophetae, non Apostoli, non Martyres, non Patriarchae, non Angeli, non Throni, non Dominationes, non Seraphim, non Cherubim, non denique aliud quidpiam inter creatas res visibiles aut invisibiles, majus, aut excellentius inveniri potest. Eadem Ancilla* DEI *est & Mater; eadem Virgo & Genitrix .... Vis ne, Virgo haec quanto Coelestibus potestatibus praestantior sit*

cognoſcere? Illae cum timore & tremore aſſiſtunt, faciem velantes ſuam, haec humanum genus illi offert, quem genuit. Quem enim Angelorum DEI Filius Matrem vocavit, niſi MARIAM? Eſt ne inter creaturas, quae pleno ore DEUM Filium ſuum vocare contendat, ac prope dixi de eo conqueri audeat niſi MARIA? *Fili quid feciſti nobis ſic?* Solus AETERNUS PATER dicere poteſt: *Filius meus es tu: ego hodie genui Te: Ego ero illi in Patrem & ipſe erit mihi in Filium.* Et MARIA ſola: *Filius meus es tu; ego genui te. Ego ſum illi in Matrem & ipſe eſt mihi in Filium. Quae ergo, quae ſimilis tui in Diis Domina?*

Ne forte vero quae huc uſque de MARIA dicta ſunt, per efferveſcentem nimis atque exuberantem animi ardorem prolata eſſe videantur; in maximum jam Eccleſiae Doctorem S. Hieronymum intendite (niſi tamen Sophronius ſenior auctor

eſt

eſt Serm. ad Paul. & Euſtoch.) qui ita ait: *Bene plena, quia caeteris per partes praeſtatur*; MARIAE *vero ſimul se tota infudit plenitudo gratiae . . . . . in* MARIAM *vero totius gratiae, quae in* CHRISTO *eſt, plenitudo venit, quamquam aliter*. Quod perinde eſt ac dicere, eandem ipſam gratiae & veritatis plenitudinem, qua CHRISTUS natura refertus eſt, in MARIAM per participationem, derivari. Atque hoc eſt quod Archangelus Gabriel dum Virginem ſalutavit, innuere nobis atque oſtendere voluit: *Ave gratia plena*. *Quid enim Sanctitatis* (ad haec verba ait S. Petrus Damiani hom. de Nativ. B. V. M.) *quid Juſtitiae, quid Perfectionis ſingulari huic Virgini deeſſe potuit, quae totius divinae Gratiae chariſmate plena fuit? Sic namque ab Angelo dum ſalutaretur audivit* Ave gratia plena Dominus tecum. Quae quum ita ſint, quidnam haeſitan-

dum nobis erit, quin veriſſime omnino de ſublimi hac atque unica Coeli Regina illud judicium per rectam conſecutionem deductum velimus; quod ſcilicet MARIA ita ſola atque unica ſit, ut neque aliam ullam majorem, aequalemve habere poſſit? quod ſola inquam, & *ſola ſine exemplo* ſit & quod, poſt Supremam Æterni Numinis Majeſtatem, aliam nullam neque eſſe, neque dari aut fingi poſſe, praeter DEI Genitricem Electam. *Qua major ſub* DEO *nequit intelligi*.

Hanc autem praecelſam, cunctis creatis rebus praeſtantiorem, atque ipſi DEO proxime accedentem dignitatem luculentiori adhuc modo egregius Doctor S. Ildefonſus lib. de Virginit. B. M. nobis exponit: *Tu enim*, ait, *es electa a* DEO, *aſſumpta a* DEO, *advocata a* DEO, *proxima* DEO, *adhaerens* DEO,

con-

conjuncta DEO. Sicut autem per hujusmodi verba idem S. Doctor MARIAE Virginis beatissimam sortem apposite admodum describit; ita nos, quodnam potissimum de eadem proferre judicium debeamus, prorsus incertos facit. Etenim si ipsae Angelicae mentes prae MARIAE magnitudine & conditione, veluti stupore defixae atque attonitae haerent; quamnam nos, in tanta imbecillitate nostra, adaequatam ejusdem ideam, seu speciem concipere poterimus? Ita enim sane de illa Angeli inter se invicem percunctantur: *Qualis est dilecta nostra charissimi? Qualis est Mater, dicite, Domini. Quae est ista quae ascendit per desertum? Quae est ista, quae progreditur, quasi Aurora consurgens, pulchra ut Luna, electa ut Sol, terribilis ut castrorum acies ordinata?* Atque ita tandem ad extremum concludunt. Hoc quidem, hoc nobis

unum

unum certum atque exploratum eſt, Auguſtiſſimam ſcilicet hanc Dei Matrem Sole eſſe amictam, Luna calceatam, ſyderibus redimitam, *Mulier amicta Sole, & Luna ſub pedibus ejus & in capite ejus corona Stellarum*. Eamdem ſcimus divitiis atque opibus quam maxime affluentem eſſe, Materno decore atque Majeſtate inſignem, Divinitate praeſulgidam, & ſuper dilectum ſuum innixam. *Deliciis affluens innixa ſupra dilectum Filium*. At vero Matris hujuſce qualis & quanta excellentia, majeſtas, dignitas ſit, tantummodo demirari, non autem perfecte comprehendere, multoque minus explicare cuiquam datum eſt.

Quod autem Dei Matris praeſtantia, atque altiſſimae dignitatis ſplendor vel Angelicae mentis aciem perſtringat, nullo pacto mirandum eſt. Etenim, ſi prima Mariani aedificii fundamenta ita alte jacta

fuere,

fuere, ut Creaturarum captum praetereant, ut merito de Ea ſcriptura dicat: *Sapientia aedificavit ſibi Domum. = Ipſe fundavit Eam Altiſſimus. = Fundamenta ejus in Montibus Sanctis*. Quaenam ipſarum ad tanti aedificii culmen pertingere audebit? Et ſane, ſi primum originis MARIAE momentum omnibus in unum Sanctis Sanctitate praecelluit, ſi eidem perdiae pernoctique gratiarum incrementa cumulabantur: Si tanta gratiarum, favorum tanta, tanta denique poteſtatis, dignitatis, amplitudinis pondera eo in inſtanti, quo beatiſſima illa anima, (ut Summi Pontificis Alexandri VII. in Conſtitutione *Solicitudo omnium Eccleſiarum*, verbis utar) in ſui creatione, & in corpus infuſione Spiritus Sancti gratia intuitu meritorum JESU CHRISTI ejus Filii Humani generis Redemptoris, participavit, ut totum, quantumcumque ſit,

quod

quod omnes in unum Craeturae divinitus habuere, habent, aut habiturae ſunt, ad illud minime pertingat: Si tot ac tanta ei fuere beneficia collata quum Divini Filii Mater deſignabatur, quidquum re ipſa Mater concepit? quid demum ſeptuaginta circiter annorum ſpatio, quibus, uti traditur, in humanis egit, eamdem accepiſſe putandum eſt?

Sed enim praeſentio, quoſdam mihi hoc tacite objecturos, MARIAM in primo ſuae Conceptionis inſtanti tanto gratiarum ac donorum cumulo ditatam fuiſſe, Catholicae Eccleſiae Oraculo adhuc definitum non eſſe, alioquin qui hoc ſciens volens inficiaretur, in haereſis crimen & notam incurreret. Ita profecto eſſe ne ipſe quidem negare auſim, illud tamen reponam, ne illud quidem expreſſo Eccleſiae decreto definitum eſſe, MARIAM ſcilicet per Angelorum manus in Coelum

lum Aſſumptam, in corpore atque anima Coeleſti gloria potiri: at ſi quis hujuſmodi Fidelium omnium perſuaſioni refragari auderet, Ecquod, amabo vos, de illo judicium faceremus? Nonne pertinacem hominem ac temerarium, in MARIAM Virginem minime pium, quique a Fidelium coetu amandandus ad parum credentes ſit, jure deſignaremus? Quum enim Univerſa Catholica Eccleſia eamdem perſuaſionem adeo approbet, ut illi Myſterio Miſſam, Divinum Officium primae Claſſis, ſollemnemque Feſtum diem de praecepto quotannis celebrandum decreverit; ſatis certe hoc eſſe cauſae videtur, quod illud univerſis CHRISTI Fidelibus pro certo ac rato habendum eſſe credamus. Idem ſane judicium & de IMMACULATAE CONCEPTIONIS Myſterio pronunciare debemus, Etenim quum in id nec jam univerſum Catholicorum Vulgus conſentire,

 ſed

ſed vero celeberrimas Academias , Univerſitates , & Eccleſiaſticos Coetus doctiſſimis viris refertos , tum autem Praeſules doctrina & Sanctitate conſpicuos idem , voti etiam religione , propugnare & ſuffragio ſuo vindicare, & quod caput eſt, Eccleſiam ipſam Ei Officium ac Feſtum Solemniſſimum de praecepto decreviſſe videamus ; eritne qui de hiſce omnibus modo dictis, & de Eccleſia ipſa tamquam de parum ſapiente , aut aberrante effutiet ? quique potiori jure iis, qui oppoſitae opinionis partes tuentur inſipientiae (detur verbo venia) notam non inuret ?

Verum iidem ipſi, ſi modo Romanae Eccleſiae Decretis & conſuetudine moventur, logicaeque regulis ſaltem inſtructi ſunt; hoc, quod plana facilique ratione proponam argumentum, perpendere minime graventur . Sancta Romana Eccleſia in Offi-

Officio Universo Terrarum Orbi pro die octava Mensis Decembris decreto, in octavo Responsorio verba haec hilari concentu ingeminat: *Sentiant omnes tuum juvamen quicumque celebrant tuam* SANCTAM CONCEPTIONEM: Age vero vocabulum IMMACULATA negans est, quod scilicet hominem ab omni macula immunem ac sine peccato conceptam innuit; vocabulum porro *Sancta*, utpote affirmans, plus quam omnis maculae expertem significat, eamque vim in se habet, ut mulierem nobis gratia sanctificante repletam ac decoratam exhibeat: Nanque S. Hieronymus in cap. I. Epist. ad Ephes. scribit. „ *Inter* SANCTUM, *&*
„ IMMACULATUM, *hoc interest*, *quod* Sanctus,
„ *&* Immaculatus *quoque intelligi potest*; IM-
„ MACULATUS *vero non statim &* Sanctus,
„ *nempe quia* Immaculatus *dici potest ille*,
„ *qui peccatum non facit*; Sanctus *autem is*

 „ *qui*

„ *qui virtutibus plenus est*. „ Igitur, si Romana Ecclesia filiis suis MARIAE Conceptionem *Sanctam* praedicat, Eam, non modo sine peccati macula, sed quod amplius est, gratiae & Sanctitatis plenam fuisse dicendum erit. Cui sane argumentationi nullum, ne per Sophisticam quidem artem, responsum dari posse manifestum est: etenim tam major, quam minor propositio, ex quibus hujusmodi illatio emanat, satis superque perspecta sunt. Porro autem quoniam tum quum in eadem materia, eisdemque circumstantiis illud, quod plus est affirmatur; quod minus est, multo magis affirmetur oportet. Ergo, si Conceptio MARIAE Virginis, secundum Ecclesiae phrasim, *Sancta est*; eamdem *plus quam Immaculatam* fuisse dicendum erit.

Hic autem miram Sanctae Ecclesiae pruden-

dentiam incredibili charitate conditam animadvertere atque admirari operae pretium eſt. Ea ſiquidem opinionem *Immaculato Conceptui* contrariam, velut antiquum maleque ſuffultum, ac prope ruentem murum, continuo evertere nequaquam vult, ne forte nonnulli ejus ruinis opprimantur; proindeque ut evidens periculum ac praecipitium aufugiendo declinent, admonere non deſinit atque inclamare: *Sentiant omnes tuum juvamen quicumque celebrant tuam* SANCTAM CONCEPTIONEM. Oh miram certe Eccleſiae Sapientiam, qua *ſuaviter* & *fortiter* tanti momenti negotium diſponit! In quo mihi quidem ſimili ferme ratione Ea se gerere videtur, qua ſapiens ille maximeque prudens Princeps se geſſiſſe perhibetur; qui quum Sublimia Viri cujuſdam, humili tamen loco nati, merita agnoſceret, ac propterea cuperet, ut hunc Optimates

tam-

tamquam nobilem in Coetum suum cooptarent; animadvertens tamen, non unos ex iis, qui suffragia laturi essent, eidem adversos futuros, candidumque in Comitiis calculum non daturos, *motu proprio* Virum illum Ducis titulo insignivit; ex quo factum fuit, ut quem primum, tamquam ignobilem, ab Illustrium Consessu prohibebant, deinde tamquam titulo praedioque praeditum & excipere, & colere debuerint.

Ita porro S. Ecclesia de *Immaculatae Conceptionis* MARIAE, tanquam DEI Matris, Declaratione oeconomiam sapientissime instituit. Ea siquidem, quum inaequabilia ipsius merita perspecta habeat; illustriora eidem nobilitatis insignia deferre, scilicet primum *Conceptionis* suae instans immaculatum declarare, exoptaret: quia tamen non ignorat, esse aliquot in Consilio, nempe in Catholicorum coetu, qui

erga

erga merita tantae Virginis parum aequos se exhibentes, in infimae ſortis conditionem atque inter *filios irae* id temporis connumeratam volunt, alte illud inclamantes, *Omnes in Adam peccaverunt*; quique minime agnoſcunt, fuiſſe hanc Supremo Legislatori facultatem, ut in propriae Genitricis favorem Legi a se juſſae derogaret, praecinente Sacra Scriptura: *Non enim pro Te, ſed pro omnibus haec lex conſtituta eſt*; haec, inquam, Sancta Eccleſia perſpecta habens, prudentem hanc, ſaluberrimamque rationem init; MARIAE Conceptioni SANCTAE Titulum decernit: Hujuſce Tituli fama Urbem Orbemque pervadit; & qui primum IMMACULATAE Titulo reluctabant, deinde SANCTAE Titulo & applaudant & concinant oportet: qui quidem SANCTAE Titulus, quemadmodum dicebamus, omnem citra comparationem Titulum *Immaculatae* Con-

Conceptionis exſuperat : *Sentiant omnes tuum juvamen quicumque celebrant tuam* SANCTAM CONCEPTIONEM.

Jam vero, ſi magis magiſque adhuc rem hanc animo reputetis, erit cur amplius etiam gravem Sanctae Eccleſiae prudentemque praxim admirari debeatis. Ea ſiquidem etſi *expreſſe* nihil ſuper hoc voce, ſcriptove pronuntiat, opere tamen quodammodo concludit atque definit. Quod ſane perinde eſt, ac ſi diceret: „ Ego primum *Conceptionis* MARIAE ſine originali
„ labe momentum fide Divina credendum
„ expreſſe nondum propono, eo ferme
„ modo, quo ejuſdem in Coelum in Ani-
„ ma & Corpore Aſſumptionem tamquam
„ Fidei dogma nondum declaro; verum
„ ſi horum Myſteriorum utrumque, Con-
„ ceptionem ſcilicet, Aſſumptionemque,
„ pari Feſto die de praecepto & Officio
„ ſolemni pro Univerſo Terrarum Orbe
„ cele-

„ celebrandum praecipio ; ſi quod per fe-
„ ſtum diem a me celebratur , vel per
„ ipſum Angelicum Doctorem non niſi
„ *Sanctum* eſt ; ſi horum Feſtorum alterum
„ ſolo *Conceptionis* Titulo ex Gregorii XV.
„ praeſcripto condecoro , nihilque prae-
„ terea aliud adjungo , ſed tantummodo
„ explico , *Conceptionis* nomine momentum
„ illud intelligendum eſſe , quo Beatiſſima
„ Mariae Anima corpori conjuncta fuit
„ (*in Alex. VII. Conſt. Sollicitudo*) ; ſi per-
„ petuum ſilentium , graviſſimaſque cen-
„ ſurarum poenas ipſo facto incurrendas,
„ ſeu clam ſeu palam , ſeu quolibet alio
„ praetextu hujuſmodi Myſterio obniten-
„ tibus indico ; ſatis ex hoc intelligi po-
„ teſt , me , ut utrumque myſterium pa-
„ rem certitudinis gradum obtineat , ex-
„ optare ; adeoque eamdem , quam de
„ Mariae Aſſumptione Veritatem tueor,
„ ipſam eſſe , quam de ejuſdem pari-

D ter

„ ter Conceptione innuo atque profiteor.
„ Ex quo fit, ut, *infra Fidem*, utramque
„ veritatem etsi nondum expressa Defini-
„ tione, re apse tamen, Filiis meis colen-
„ dam, atque observandam satis superque
„ constituisse videar.„ Si igitur propter illa rationum momenta, quae ante producta sunt, nemo unus est, qui MARIAE Assumptionis, tum quoad corpus, tum quoad animam attinet, Mysterio refragari audeat; ob eadem ipsa fere temeritatis & pervicaciae pariter convincetur, si quis IMMACULATAE CONCEPTIONIS mysterio repugnare ausus fuerit.

Perge porro: *Qualis sit Mater* CHRISTI, verum judicium ferre, & quousque scilicet MARIAE, utpote DEI Matris, Dignitas atque excellentia pateat, tamdem concludere satagamus. Ecquis autem mentis vi tanta praeditus fuerit, ut rem tam arduam praestare possit? Hic nunc demum

cum

cum B. Alberto Magno (cap. 162. ad illa verba Genefis 1. *Congregationes Aquarum appellavit Maria*) non abs re prorfus, libet illud obfervare, nempe fuaviffimam vocem hanc MARIA latino idiomate, mutata syllabae quantitate Maria, hoc eft Congregationem Aquarum, fignificare. Cujufnam igitur prope infinitam hujufce myftici Maris, MARIAE fcilicet meritorum, profunditatem explorare erit? Ad id enim affequendum non modo ipforum Angelorum intellectum imparem effe, fuperius a nobis dictum eft; fed ipfa Virgo fapientiffima de se ac feliciffima forte fua verba faciens, nonnifi generatim ediflerere novit. *Fecit mihi magna*. Et fane quidem, quum DEUS Omnipotens Mundi Fabricam conftruxit, verbum unum proferre fatis habuit: *Dixit & facta funt*: Quum Coeleftes formavit Orbes, fat cito se se expedivit: *Verbo Domi-*

ni Coeli firmati sunt: Quum mirabile hominis opificium complevit, halitus unus satis fuit: *Et inspiravit in faciem ejus Spiraculum vitae, & factus est homo*: Quum plurima alia prodigia exeruit; vel unum tantummodo digitum, vel, ad summum, manum unam adhibuit: *Digitus Dei est hic. = Dextera Domini fecit virtutem*: At vero quum sibi Matrem condidit, major fuit ars requirenda, multa eademque magna, & fere incomprehensibilia facienda erant. Nunquid ergo verbum, halitum, digitum, manum ad rem tantam Deo satis fuisse dicam? minime gentium, sed vero Brachio forti suo, divinoque opus fuit; quinimo Ipse in id omnes Omnipotentiae suae nervos intendit: *Fecit mihi magna qui potens est . . . . . Fecit potentiam in brachio suo.*

Ecquis igitur, ecquis inquam prodigiosum hoc,

hoc, Divinumque portentum dimetiri unquam audebit? A Summo quidem Opifice, omnia in numero, pondere, atque mensura perfecta sunt: At vero Matris suae, ut quae omnem Creaturarum ordinem supergreditur, privilegia connumerare, conditionem pendere, atque dignitatem metiri, Ipsi uni, qui eamdem fecit, vis ac facultas est: *Ipse creavit illam, vidit & dimensus est*. Fuerit ne igitur, etiam atque etiam percontabor, qui MARIAE utpote MATRIS DEI Dignitatem, ac perfectionem definire, atque aestimare valeat? Est profecto. At quis tandem is est? Non alius certe, praeter illum, iterum atque iterum dicam, qui eam condidit; neque alia quidem mensura, quam arundine illa aurea, hoc est Filio suo (servata tamen proportione), suaque Sapientia dimetiri consuevit.

Ad

Ad eamdem hanc porro rem, dignum ſane animadverſione illud exiſtimo, quod vel nullus dum, vel fortaſſe aliquis vix leviter attigerit. Etenim quum Litanias modulamur, & ſeu PATRIS, ſeu FILII, ſeu SPIRITUS SANCTI opem imploramus, *Miſerere nobis* a Populo reſponderi audimus: ac merito ſcilicet, quod profecto Summa TRINITAS *per eſſentiam* miſerationum omnium Fons & origo ſit. Quum autem MARIAM reliquoſque Sanctos nominamus, eos, ut pro nobis apud Auguſtiſſimam TRIADEM intercedant, obteſtamur: *Ora pro nobis*: = *Orate pro nobis.* Verum Eccleſia Sancta MARIAM inter ut *Sanctam*, eamdemque ipſam ut DEI *Matrem*, longum latumque diſcrimen intercedere intelligens; quum eam ut *Matrem* perpendit dicens: *Tu quae genuiſti, natura mirante, Tuum Sanctum Genitorem*, tum non tantummodo, ut illa pro nobis oret,

de-

deprecari contenta eſt, nec in eo acquieſcit; verum etiam, tamquam illa Divina Perſona foret, enixe eamdem rogat, ut ſuarum in nos miſerationum theſaurum effundere non dedignetur: *Gabrielis ab ore ſumens illud Ave, peccatorum miſerere*; videlicet, ut illam in nos peccatores miſerationis virtutem exerere velit, quam a Deo, tum quum ſibi eamdem Ipſe *Matrem* adſcivit, tanta eminentia, affluentiaque participavit, ut quemadmodum igni candens ferrum, ſic Ipſi Deo illa aſſimiletur. At ſi forte vobis haec, quae a nobis dicta ſunt, nimia fortaſſe atque modum excedentia videantur; in Angelicum Doctorem querelas veſtras intendite, qui (opuſc. 57.) humanam naturam ideo a Deo aſſumtam fuiſſe ſcribit, ut homines faceret Deos. Praeterea autem nemo non videt, quam potiori jure illa Dei verba: *Ego dixi*: Dii *eſtis*

Re-

Reginae eidemque Dei Matri applicanda sint, quam nobis Subditis servisque, atque a dira illa, qua misere obstringebamur servitute, Divino beneficio redemptis. Sic igitur merito haec Mariae vox in quosdam, quibus Virginis honos & cultus nimius existimatur, apprime congruere videtur: *Videte quod ego sim sola.* = *Non est alia Mater* Dei, *praeter me.* = *Honorem meum alteri non dabo.* Enim vero ita Dei Mater sola, ita unica est, ut ei alia quaepiam assimilari minime possit: *Quae similis tui in* Diis *Domina?* Et profecto, sicut *nemo novit Patrem, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare*; *ita nemo novit Matrem, nisi Filius & cui voluerit Filius revelare.* Maria ergo (tertio quoque verbo jure merito dicere ausim) quatenus Dei Mater, fere Dea est; re ipsa vero non est Dea: res prope increata est, re ipsa tamen est creatura. Atque

haec

haec quidem mea , (*Salva tamen meliori*) ſententia eſt. Si quis tamen ſit qui majora atque meliora hiſce ſapiat, quippe *Qualis ſit Mater* CHRISTI , nobis exponere ne gravetur. Interea loci , rem a capite arceſſendo , illud unum noſſe ſatis contentus ſum , MARIAM ſcilicet, *per eſſentiam* , neque DEAM , neque rem Divinam eſſe ; verumtamen , infra eam conditionem, ex creaturis omnibus, tam praeſentibus , quam futuris, ac poſſibilibus , quacumque excellentia , dignitate , & privilegio cumulatis , adeo primam eſſe , ut nedum major ea , ſed ne aequalis quidem prodire poſſit.

Tempus jam nunc eſt , ut ad id , quod ſecundo loco demonſtrandum erat , deſcendamus ; ut ſcilicet in judicii lance, *Quanta ſit Mater* CHRISTI , perpendamus ; quo nimirum ejus Protectio ſuos erga devotos pertingat , & quouſque in

omne genus humanum se sè diffundat? In hujusmodi autem re mature ponderanda, manifeste deprehendemus, ideam illam, quam de Dei Matre sibi efformant, non solum quotquot Haeretici sunt, sed nonnulli etiam, nostra praesertim tempestate, inter Catholicos obsoleta enovantes, imperfectam & mancam esse, & quae propterea, ut Sacrae Scripturae phrasi utamur, *minus habens* dicenda sit; ex eo quod, variis etiam religionis obtentibus, (pro Deus immortalis! tantane horum hominum calliditas est?) validissimum illius Patrocinium deprimere atque imminuere conituntur.

Profecto Catholicae Fidei Dogma est, Deum Optimum Maximum Unum ac Trinum omnia intra plenitudinis suae veluti cancellos circumscripta comprehendere: dictum est enim: *Ex quo omnia,*

per

per quem omnia, *in quo omnia*; quod perinde eſt, ac ſi dicamus, DEUM rerum univerſarum principium, medium, finemque eſſe; nihilque prorſus ſine Verbo, hoc eſt Sapientia ſua, poſſe conſiſtere: namque *omnia per ipſum*, ait Evangeliſta, *facta ſunt*, *& ſine ipſo factum eſt nihil*. At illud quoque Catholicum Dogma eſt, nos ſcilicet etſi non opis ſit noſtrae, divina tamen, praeſertim ſi Fides accedat, virtute fretos atque ſuffultos, omnia poſſe operari: *Omnia*, ſcriptum eſt, *poſſibilia ſunt credenti*. = *Omnia poſſum in eo*, *qui confortat*. Ex quo quidem intelligimus, quod tanquam prima, Univerſaliſque cauſa *per Omnipotentiam* operari ſuum proprium DEI ſit; quodque idem Omnipotens DEUS ex creaturis ſuis, ubicumque ſua voluntate conceſſerit, majorem aliis, aliis minorem operandi virtutem impertiatur; ut earum quaelibet, tanquam *cau-*

ſa ſecunda ſeu libera, ſeu neceſſaria, ſuos cujus generis cunque & conditionis ſint, tum ſcilicet qui ad naturalem vitam, tum qui ad Spiritualem, tum qui ad gratiam, tum denique qui ad gloriam attinent, effectus edere queat. Atque hac quidem lege Deus terrae praecepit, ut herbas, lignaque pomifera produceret; iſtis autem ut ſemina, atque fructus juxta genus ſuum efferrent, quibus homines & animalia vitam viverent, haecque illis eſſent; cuncta demum in Dei gloriam, pro qua creata ſunt, redundarent: *Omnia* enim *propter se ipſum operatus eſt* Deus; ut nimirum per univerſalem Dei concurſum, ſeu congenita, *appropriata*, (ut ſcholarum voce utamur), ſeu participata facultate, citra novam diſpoſitionem, novumque agendi praeſcriptum, operarentur: hoc enim ipſe nobis innuere voluit quum dixit: *Germinet*

minet terra etc. = *Crescite & multiplicamini etc.* = Unicuique praeterea hominum ipse talenta distribuit, ut eadem apte multiplicata opportune repeteret: secus autem humanae actiones minime propriae essent, nec meritum inde ullum, aut demeritum existeret, neque demum poena, praemiove ullo dignarentur.

Jam vero ipse Deus, quos in Ecclesia sua Pastores constituit, reliquosque, quos in eadem utcumque ministros destinavit, eos peculiaribus donis, potestatibus ac virtutibus instruxit; videlicet ut Daemonia ejicerent; ut per manuum super aegros impositionem infirmitates curarent; ut futura praedicerent; ut innumeras Animas in Purgatorio detentas per *Indulgentias* liberarent; ut omnes omnino originis labe infectas ac deformes, proindeque Sathanae mancipatas, in libertatem vindicarent, & in venustissimas

Jesu

JESU CHRISTI Sponſas converterent; ut Sacramentali abſolutione prope infinitas ob lethalia crimina commiſſa ad aeternum Supplicium deſtinatas, nedum ad Inferni Barathrum ruentes retraherent atque impedirent, ſed & in DEI amicas, filias & CHRISTI cohaeredes commutarent; ut panis vinique ſubſtantiam in eam quae CHRISTI ipſius eſt *tranſubſtantiarent*, atque id genus alia quamplurima, quae Sancta Romana Eccleſia docet ac profitetur.

Agedum: ſi hi omnes, in quos tot ac tanta inſignia dona generis humani ergo divinitus conferuntur, non modo Eccleſiae Subditi ac Miniſtri ſunt, ſed etiam DEO ipſi, ſeu ob primi Parentis, ſeu ob ſuam propriam culpam hoſtes, perduelleſve aliquando fuerunt; quot & quanta Terrarum Coelorumque Reginae, nedum DEO numqam inviſae, ſed Filiae, Sponſaeque ipſius

ipſius praedilectae, atque bonorum omnium largitoris Matri, pro Fratribus ſuis, atque infelicibus Evae filiis conceſſa fuiſſe exiſtimandum erit? Itaque ſpecialibus etiam privilegiis condecoranda erat. Ad hoc quidem Ulpiani Juriſconſulti (*l.* 1. *ff. de leg.*) illud paucis verbis expreſſum maxime congruere mihi videtur, Auguſtam ſcilicet iiſdem privilegiis gaudere per gratiam, quibus Princeps per poteſtatem praeditus eſt. *Auguſta*, verba legis ſunt, *licet legibus ſoluta non ſit; Princeps tamen eadem privilegia illi concedit, quae ipſe habet.*

Atque hinc etiam animo reputare debemus, quod licet Deus per *eſſentiam*, uti in Scholis dicitur, *& ultimate* noſtra omnium Via, Veritas, & Vita ſit, in illoque ipſo propterea *vivamus*, *moveamur*, *& ſimus*, in quo noſtra omnis ſpes repoſita eſt, & cujus praeſidio ab omni nos malo incolumes evaſuros confidimus, om-

omnisque tum temporalis , tum Sempiterni boni compotes factum iri speramus; attamen jura haec omnia per *participationem*, & in MARIAM quoque DEI tanquam *Matrem* ita conveniunt , ut ejus potentia ac patrocinium, ad cuncta bona nobis assequenda efficacissimum tamquam medium, habendum sit. Quam ob rem Sancta Mater Ecclesia , Divini Spiritus luce illustrata , virtuteque suffulta , supplici hac salutatione honorificaque MARIAM juremerito compellat : *Salve Regina Mater misericordiae , vita , dulcedo , & spes nostra* ; eamque orat , ut pia tamquam & Clementissima Mater , JESUM CHRISTUM , benedictum beatissimi ventris sui Fructum, nobis tandem ostendere propitia dignetur: *In me* , (ipsa nobis MARIA dulciter ac benigne ingeminat ,) *omnis spes vitae & virtutis* : unde ad eam San-

ctus

ctus Doctor Augustinus se se convertens confidenter alloquitur : *Tu es spes unica peccatorum* . At quid plura ? Si cuilibet uno ex Fidelibus vivida fide instructo CHRISTUS , majora illum , quam ipse facturum , pollicetur : *Majora horum faciet* ; numnam Reginam nostram DEIQUE Matrem potiori jure , ac sine ulla propemodum comparatione , multo majora effecturam affirmare trepidemus ?

Ergo MARIA non solum , nostra tamquam Patrona atque Advocata orat , verum etiam eadem ipsa *faciet* : at enim longe alia conditione, quam caeterae Creaturae, nempe validissima virtute sua, qua, quemadmodum dictum est, per participationem praedita atque pollens est, nostra utpote Protectrix potentissima orando faciet , eodemque ferme modo , (*ratione servata*) , quo Divinus Filius potentissimus noster apud Patrem Advocatus &

Beneficus est , uti idem ipse ait : *Ego rogabo Patrem etc.* Satis enim superque haec nobis Sancta Mater Ecclesia innuit, quum MARIAM Infirmorum salutem, peccatorum refugium , Afflictorum consolatricem, Christianorum auxilium, Coelique januam salutans praedicat atque collaudat ; propterea quod per eamdem , tamquam Paradisi ostium , quemadmodum oratio nostra omnis ad DEUM ascendit , ita omnis divinarum gratiarum affluentia ad nos deveniat , & quicumque ad aeterna gaudia admittuntur, per eamdem illis ingressus recludatur . Quamquam autem omnes hujusmodi res atque eventus in tempore peragantur, verumtamen jam a saeculis aeternis Divina in mente consultissime praeordinata fuerunt, atque decreta ; videlicet & cui, & quando , & ubi , & quantum , & quale , & quomodo, & per quae media, & quibuscum-

cumque omnibus cum circumſtantiis conferanda forent, praeviſa. Quemadmodum ergo Sol nulla nova divina operandi virtute, ſed ea lege, quae primum a Deo conſtituta fuit, quaeque indeſinenter perſeverat, quotidie oritur atque convertitur, illuminat atque influxus ſuos impertitur; ita profecto Maria quum *ab initio & ante ſaecula* Dei ac divinae gratiae Mater deſignata fuerit, eidem propterea dignitati ad Saeculi finem uſque divina jura jam tum continuo duratura ita acceſſerunt, ut ab illo quidem tanquam ab *origine*, per iſtam vero tanquam *per medium* proximo loco in reliquos Fideles Divinorum favorum ubertas & copia, per certum veluti rivum, deducta illaberetur; ſive ut, (juxta aliorum non incongruam dicendi rationem) a Deo, tamquam a capite, per Mariam, tamquam per col-

 lum,

lum, in reliquum mysticum CHRISTI Corpus eorum omnium influxus dimanaret.

Aliam autem hanc rationem si ineamus, luculentius adhuc perspiciemus & efficacius, quantum in MARIA praesidii ad salutem omnibus paratum sit. Porro mortales! luctuoso experimento nobis affatim compertum est, Daemonem, una cum mundo atque carne, quibus ille stricto foedere jungitur, animarum nostrarum hostem infensissimum, DEOQUE rebellem, tanquam omnis gratiae expertem, sola DEI permissione, tot ac tanta nobis quum temporalia, tum spiritualia damna & exitia, quotidie moliri & assidue parare ad nos perdendos: quam quidem ad rem, qua per species, qua per illusiones, qua per fraudes, qua per versutas suggestiones pro viribus enititur & perenne grassatur. Si igitur in nostris in-

infeſtiſſimis adverſariis tantum virium ac facultatis eſt in noſtram perniciem, quanto majora in MARIA DEI Matre & digniſſima Mundi Regina parata nobis eſſe bona ac praeſidia ad ſalutem exiſtimandum erit? ut ſcilicet tota se se hujuſmodi validiſſimis hoſtibus objiciat, hominesque in ſuam clientelam adſcitos, qua Sanctis inſpirationibus, qua gratiis, qua cunctis virtutibus, quibus pollet, & per quas creaturis univerſis ſuis tamquam obſequentiſſimis imperat ſubditis, protegat atque tueatur. Quod autem MARIA re vera in univerſas Creaturas tam Terreſtres, quam Coeleſtes, atque etiam Infernas, imperium habeat, is tantummodo inter Catholicos inficiari audebit, qui horum omnium de Ea *Reginae* titulum iniquo animo audire patitur, quique religioni non habet ab ipſa Sancta Matre Eccleſia mendacii incuſari, atque con-

convincii, illis ſcilicet vocibus, quas tam ſaepe hilari plauſu MARIAM ſalutat: *Regina Coeli laetare*: = *Ave Regina Coelorum*: *Ave Domina Angelorum*: = *Regina Angelorum, & Sanctorum omnium*. = *Regina Mundi digniſſima*. Quum haec vero ita ſint; ſi hominibus aliquot, Divini miſterii charactere inſignitis Solem, elementa, Daemones ipſos obtemperaſſe compertum eſt; quo jure MARIAM, veluti Mundi Reginam Auguſtiſſimam Subditis, atque Dominam ſervis imperare, negari poterit? Si Supremus rerum omnium Dominus ac moderator vel in ſe ipſum Matri ſuae imperium attribuit, ſibique glorioſum ducit eidem morem gerere, quemadmōdum ſcriptum eſt: *& erat ſubditus illis*: quanto magis eidem in ſuamet ſervitia dominium ac principatum impertietur, praeſertim quum id omnis ratio exigere videatur, atque ita profecto ſit? Quandoquidem

quidem

quidem in Coelesti Patria, quae recte honesteque jura quis in terris obtinuit, non modo non amittuntur, sed potius perficiuntur.

At enim si reponatur, quod improbo malorum Suggestori mille contra genus humanum nocendi artes suppetunt, ut idem Animas J. C. sanguine redemtas in Tartara praeceps agat; quot numero, & ego quaeram, quantaque sapientissima Regina, eademque peccatorum Mater ad eas servandas, & in gloriae suae societatem, tamquam suam haereditatem, totque tantorumque suarum aerumnarum, divinique Nati sui perpessionum fructum, adsciscendas non excogitabit? Numquid non ad easdem tuendas *Terribilis ut Castrorum acies ordinata* prodibit? Eamdem quidem, etiam atque etiam perpendite, per Sanctam Ecclesiam *Davidicam Turrim* appellari, a qua mille clypei & fortissima atque impe-

impenetrabilia arma dependent. Eadem quippe etiam eſt, de qua velut de altera Judith noſtra ſtrenuiſſima, quae ſuperbo alteri Holopherno caput obtruncat, populumque ſuum, hoc eſt Eccleſiam a Novatorum erroribus ſeu ſoſpitem ſervat, ſeu obſeſſam liberat, glorioſum hoc victoriae carmen Eccleſia ipſa iterum, ſaepiuſque modulatur: *Cunctas haereſes ſola interemiſti in univerſo Mundo*: perinde ac ſi dicat: Tu ſola, invicta Heroina, Tu ſola ſtrenue adverſus omnem impietatem pugnando, omnibus, quae per terrarum Orbem excitatae ſunt, ſectis cervicem praecidiſti. In quo potiſſimum quidem Eccleſiae de MARIA Virgine encomio verbum illud *Tu ſola* praecipua animadverſione merito dignum reputatur, per quod Materni brachii ſui robur, ſuique veluti gladii vis non innuitur ſolum, ſed etiam aperte declaratur.

Merito

Merito itaque vel ipsi pueri, ac Mulieres per Ecclesiam Sanctam a teneris annis hac veritate imbuti atque edocti, claro assiduoque vocis modulamine cum Sancto Augustino concinunt. *Sancta* MARIA *succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles*, & mox, *ora pro populo .... sentiant omnes tuum juvamen*: idque eo quia ex Melliflui dicto certissimam fiduciam habeant, quod scilicet MARIA *nobis superplena* sit. Ipsa siquidem, ut prudentissima ac potentissima Virgo, opportune & efficaciter operatur, ut vero pientissima & clementissima, pro nobis supplicis officium praestat. JESUS CHRISTUS verus aeque DEUS atque homo, ETERNI PATRIS ac MARIAE Filius Oceanum est, unde ab inexhausta tamquam scaturigine, omnes gratiarum ac favorum aquae dimanant atque redundant; MARIA vero Mater illius Fons est (hoc enim

ejus proprium Hieroglyphicum habemus) perquem in universam Ecclesiam tamquam in prata, viridaria, campos uberrimi Coelestium donorum rivi decurrunt, quibus ita omnia foecundentur, ut plenissimi inde fructus & saluberrimi existant. Jure ergo sibi Fideles gratulantur, quod *de plenitudine ejus omnes accipiunt*.

Aliud jam, quod sequitur, argumentum, magis magisque hanc, de qua agimus, rem vobis in aperto ponet. Archangelus Gabriel ante Divini Verbi Incarnationem dum Virginem salutat, eamdem gratia plenam esse confitetur: *Ave gratia plena*; postquam autem ipsa Dei nuncio assentiendo, in utero suo Verbo carnem suppeditavit, idemque ipsum conceptum per menses novem sua propria substantia aluit, in lucem editum suo proprio lacte enutrivit: (quid pluribus verbis Jesu Christi aetates singillatim

tim percurrere opus erit?) poſtquam, in quam, per annos tres & triginta magna ſedulitate illi inſervivit, illi aſsiduam se comitem atque imitatricem dedit, per totam ſuam demum acerbiſſimam paſſionem illi poenarum se ſociam ac dolorum participem fecit, prout ei Simeon dixerat: *Tuam ipſius animam pertranſibit gladius*, deque ea Eccleſia moerens canit: *Stabat Mater doloroſa juxta Crucem etc.* tum vero ego quaeram, num DEI Mater, poſt tantum temporis ſpatium ab Angelica Salutatione delapſum, tot piis operibus, Sanctiſque actionibus uſque ad extremum vitae ſuae de DEO benemerita, novis donorum & gratiarum acceſſionibus locupletior facta fuerit? Neminem quidem inter CHRISTI Fideles reperiemus, qui non reſpondeat, ipſam incomprehenſibilem pene donorum theſaurum acquiſiviſſe, propptereaque An-

gelorum, Martyrum, Confeſſorum, Virginum, omnium Sanctorum, Coeli denique ac Terrae Reginae titulo merito inſignitam. Profecto quemadmodum quum vas aliquod utcumque amplum, plenum eſt, amplioris materiae minime capax eſſe dignoſcitur, adeout ſi alius liquor ſuperinfundatur diſpergi foras neceſſe ſit; pari etiam ratione quum inſigne illud *Vas devotionis* ita divinae gratiae plenum eſſet, ut amplius in se capere aut continere non poſſet, merito ſequitur ut dicamus, MARIAM Virginem ſibi plenam, nobis autem ſuperplenam fuiſſe: Eodemque ferme modo, quo Divinus ipſius Filius quum *gratiae* plenus eſſet *ac veritatis*, ob perpetuam tamen ſuam, qua nos dilexit, charitatem, pro nobis miſeris peccatoribus acerbiſſimas ſubire Cruciatus, inque Crucis patibulo mortem oppetere, atque hoc pacto gratiis gratias

accu-

accumulare voluit; ita Charitatis & Misericordiae Mater gratiarum thesauris ac divitiis pro nobis auxit, quae ad calculum revocare, omnium Creaturarum mens & cogitatio imparem omnino se esse confitetur.

Magna igitur providentia ac saluberrimo consilio, ut propitiam praesentemque nobis MARIAM faciamus, Sancta Mater Ecclesia tot varias ejus imagines recolendas proponit, tot Festos dies variis nominibus celebrandos instituit, multaque alia pia ac religiosa exercitia in ejus honorem nedum permittit, verum etiam approbat, fovet, & ad ea ferventius frequentanda Fideles saepissime concessis *Indulgentiis* allicit; non quo quidquam de supremo Filii honore detrahatur, cujus mysteriis recolendis singuli Dominici aliique multi festi dies decreti sunt, sed quo vehementius fidelium animos ad

MA-

MARIAE pietatem nostram tanquam Advocatam apud DEUM potentissimam incendat. Hac etiam de causa per totum fere Christianum Orbem pia ac devota consuetudo servatur, ut fere quotiescumque augustissimum SACRAMENTUM publicae Fidelium venerationi exponitur, toties ante JESUM CHRISTUM sub panis specie obumbratum Beatae Virginis Litaniae concinantur, tumquum proxime jam Eucharistica benedictio adstantibus impertienda est: Ut scilicet ex hoc intelligamus, CHRISTUM JESUM alterum tamquam Salomonem sapientissimum Regem MARIAM Matrem suam proprii solii sociam velle, quemadmodum per sacrum psaltem illis scilicet verbis praedictum esse videtur: *Adstitit Regina a dextris tuis*. In eodem, inquam, solio Coelestis Regina, pretiosa ac decora, splendida & insignis *In vestitu deaurato*

to charitatis ſedet : circumſtat illam diverſarum nationum , ſexuum , Regularium Inſtitutorum, piorumque ſodalitiorum devotus coetus, quorum alii precarias coronas , alii Roſaria , alii multiformes devotas veſtes , ſcapularia , ſacraſque zonas praeferunt , quo ſcilicet piae devotaeque infelicium peccatorum preces per Matrem ac Reginam clementiſſimam ad Divinum Regem Filium ſuum permeent , utque viciſſim a Rege omnis pietatis & miſericordiae pleno , per Mariae invocationem atque interceſſionem, coeleſtes , ſuaeque una propriae ad hos benedictiones impertitae deſcendant: Suae , inquam , una propriae ; etenim Eccleſia etiam atque etiam orat , *ut nos cum Prole pia benedicat Virgo* Maria. Sicque Divinus Filius dignum Genitrici ſuae honorem habet ; ipſaque ſimiliter Mater benigniſſima

ma egenos & afflictos, atque in hac lacrymarum valle exules Evae filios Divini Regis ac Judicis Majestate perterritos consolatur; qui siquidem Regem ipsum recta adire minime audentes, propitium per MARIAM accessum atque alloquium expectant.

Quam autem in MARIA spem ac solatium repositum habemus, Mellifluus Bernardus (homil. 2. super *Missus*) verbis hisce mirifice confirmat. *Stella*, inquit *ex Jacob orta, cujus radius universum Orbem illuminat, cujus splendor & praefulget in Supernis, & Inferos penetrat, terras etiam perlustrans, & calefaciens magis mentes, quam corpora, fovet virtutes, excoquit vitia*. Atque haec quidem Sancti Doctoris verba cum illis, quibus Sancta Ecclesia MARIAM Virginem affatur, apposite consentiunt: *Solve vincla reis, profer lumen caecis, mala nostra pelle, bona cuncta posce*.

ſce. Sumens illud Ave peccatorum miſerere. Ubi obſervandum, quod *poſce* & *miſerere* ideo dicitur, quod ſcilicet a MARIA, Divini Filii ſui fere inſtar, utrumque praeſtetur.

Si autem hujuſmodi veritates ac rationes rerum geſtarum exemplis, quae utpote ſenſibus obnoxia, ad fidem faciendam aptiora ſunt, comprobari exoptatis; prius a vobis mihi, quot Coeli Sydera, quot maris arenae, quot imbrium, Oceanique guttae ſunt ediſſeri atque enarrari velim; tum ego deinde miracula, prodigiorum exempla, Coeleſtes viſiones apparitioneſque recenſebo, quae Mundo in generis humani favorem Divina Mater exhibuit. Vel una ergo MARIA a cunctis nos Infernis Poteſtatibus, a cunctis ad malum ſollicitationibus, a cunctis animae corporiſque periculis quum aeternis, tum temporalibus potentiſſima ſua virtute eri-

pere valet ac liberare, quemadmodum Sancta nos Ecclesia orare docet: *A periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa & benedicta*: eamque ob rem Draconem vinculis adstrictum suis sub pedibus, contrita cervice, subditum atque oppressum tenet. Maria nos bonis omnibus seu corporalibus, seu spiritualibus tam largiter ditare potest, ut Filii Dei nominemur & simus, atque ad aeternae salutis Portum perveniamus. Ipsa siquidem pulchrae dilectionis, *filialisque*, ut ajunt, timoris, purae fidei, verae cognitionis, sanctaeque spei optima ac vera Parens est: Ipsa ut luna pulchra est, atque ut sol electa, ut universum genus humanum ardenti suae charitatis igne, Coelestique splendore perfundat, quo certe justorum animae virilius divino amore inflammentur, sanctioribusque operibus noctu diuque praefulgeant, peccatores autem e tenebris ad

lucem

lucem emergant: Quoniam, quemadmodum JESU CHRISTO utpote *Filio omnia dedit Pater in manus*, ita bonus Divinusque Filius eadem ipsa MARIAE, eo quod naturalis illius Mater sit, communicavit. Alia adhuc jam ratio nobis ineunda & subducenda est, ut quanta in MARIAE bonis, & quam dives summa sit, multo magis constet. Profecto nihil prohibet asserere, quin vel ipsa ratio suggerit ut dicamus, DEUM, tamquam MARIAE PATREM, eam cunctis donis coelestibus dotasse, & SPIRITUM SANCTUM tamquam ejusdem Sponsum parem etiam dotem doti addidisse, Divinum quoque Filium tamquam ex asse haeredem bonorum suorum Matrem instituisse. Conficite jam nunc summam hanc, & postquam, subducto calculo, expositum mihi atque enarratum a vobis fuerit, quanta primum dos MARIAE sit, quanta autem superaddita,

quanta haereditas, quanta meritorum, donorumque ſuppellex ab eadem, per totum illud temporis ſpatium quoad illa vixit, adepta, per annos nempe circiter ſeptuaginta a primo ſuae Conceptionis momento, quibus, eminentiſsimo efficaciſsimoque Divinae gratiae adjutorio, virtutum omnium gradus indeſinenter decurrit; Hanc, inquam, immenſam prope ſummam ſubducite, tum autem ego protectionis tantae Matris magnitudinem exponere ac recenſere incipiam. Quod ſi Dei Matris tantam eſſe praeſtantiam & dignitatem eſſe colligam, ut nedum Univerſum hunc terrarum Orbem, ſed complures etiam, ſi qui forent, gubernare poſſit, nequaquam aberraverim, nihilque dixerim quod a vero alienum ſit: Etenim & praeſens terrarum Orbis & poſsibiles alii, finitae res eſſent; quum contra Mariae tam dos, quam haeredi-

tas

tas, & innumera alia bona, etiam ſuis propriis meritis acquiſita, diverſam ad claſſem referenda ſint.

Ergo huc omnes afflicti, miſeri, egentes, & quicumque aut tentationibus, aut alio aerumnae genere divexati, & graviſſimo in diſcrimine conſtituti eſtis, huc, inquam, adeſte; vos enim S. Abbas Claravallenſis blande invitat ac perhumaniter conſolatur: *O quisquis te intelligis in hujus ſaeculi profluvio magis inter procellas, & tempeſtatis fluctuare, quam per terram ambulare, ne avertas oculos a fulgore hujus Syderis, ſi non vis obrui procellis, ſi inſurgant venti tentationum, ſi incurras ſcopulus tribulationum, ſi jactaris ſuperbiae undis, ſi ambitionis, ſi detractionis, ſi aemulationis, ſi iracundia, aut avaritia, aut carnis illecebra naviculam concuſſerit mentis.... Si criminum immanitate turbatus, conſcientiae foeditate confuſus, judicii horrore perterritus, barathro*

thro

thro incipias absorberi tristitiae , desperationis abysso , cogita MARIAM ; *in periculis, in angustiis , in rebus dubiis* MARIAM *invoca .... ipsa tenente , non corruis ; ipsa protegente , non metuis ; ipsa propitia , pervenis etc.*

Huc jam quotquot in articulum *Communionis Sanctorum* credentes estis , accedite, ac DEI Matrem prope infinitum bonorum censum , & idcirco nunquam exhauriendum , penes se habere animo reputantes, magnam in spem vosmetipsos erigite , fore ut de illo Eadem universo Mundo aliisque , si qui forent , impertiatur. Etenim si Josephum , qui divina dispositione *quasi Pater Regis* constitutus fuit , Pharao tam amplum in omni Imperio suo arbitrium attribuit, ut & Regni Praefectus , & Regiae Gazae distributor, & justitiae moderator esset, cujus proinde nutibus subditi omnes ita obtemperarent , ut non modo

ex

ex eis nemo, injuſſu illius manum (ut ita dicam) pedemve movere auderet, ſed & ſupplices omnes illius voluntati Rex permitteret quum diceret: *Ite ad Joſeph:* Quam multa, quaeſo, quamque magna DEI Omnipotentia, Sapientia, Bonitas in MARIAM conferet, quae quidem non quaſi Mater, ſed vera illius ac naturalis Mater eſt? Numquid DEUM in MARIAM parciorem, & minus, quam Pharao in Joſeph, liberalem futurum eſſe exiſtimabitis? Minime certe id quidem. Ergo DEUM, concludamus oportet, MARIAM cunctarum creaturarum, tum quae exiſtunt, tum quae exiſtere poſſent, Dominam conſtituiſſe, illique tale diſponendi arbitrium conceſſiſſe, ut quotquot ſupplices ad Ipſum accedunt, eiſdem ut MARIAM adeant, edicat. *Ite ad* MARIAM.

Verum ut quae hactenus dicta ſunt, vel optime

time cogitatione comprehendatis, quamque tutum, juſtumque ſit Sanctae Eccleſiae ſenſui circa MARIAE Virginis cultum atque honorem acquieſcere, hanc, quae ſequitur, ſimilitudinem modis tamen aptandam ſuis, excipere ne gravemini. Conſtituite vobis ante oculos novam quamdam veluti navim a peritiſſimo inter Artifices conſtructam atque perfectam, cujus quidem JESUS CHRISTUS Navarchus ſit, S. Petrus Gubernator, nautae vero CHRISTI ipſius Apoſtoli: Jam vero fingite animo reliquos omnes homines, qui navim hanc conſcenderunt, his ferme vocibus inclamare. „ O quotquot eſtis, quibus ad
„ Indiarum gentes, novumque Orbem navigare conſtitutum eſt, huc accedite, ad
„ novam hanc eamdemque probe & eleganter inſtructam, omnibuſque rebus ornatam navim venite: Haec eſt, quae
„ nec piratarum incurſus, nec naufragia per-

„ time-

„ timeſcit: eadem haec tempeſtatibus qui-
„ dem & maris aeſtibus acta fortaſſe erit,
„ at nequaquam certe peribit: Dux enim
„ ejus ea virtute & poteſtate pollet, qua
„ mari & ventis imperet, & procellas in
„ tranquillitatem, ſecundoſque ac placi-
„ dos ventos convertat. „ Contra vero vetuſtam aliam naviculam vobis fingite tum peſſime inſtructam, tum non modo uſquequaque rimoſam, ſed etiam fatiſcentem, cujus quidem gubernator mediterranei licet maris tantummodo litora radere aſſuetus, quoſcunque tamen homines vel ad extremas gentes navigaturos, ad eam, tanquam prae altera navi modo dicta aptiorem tutioremque, conſcendendam enixe ſollicitaret, utque magis ei fides adjungeretur, temere effutiret, alteram ipſam multis eſſe refertam mercibus, eiſdemque Principis edicto prohibitis, ſuſpectis ſaltem, ſuper-

 fluis,

fluis, atque ſuperſtitioſis, rebus praeterea multis ad navigationis uſum quam maxime neceſſariis deſtitutam, multaque in ea ſarcienda, & coaptanda, tum vela ſcilicet atque rudentes, tum malos atque anthennas, tum denique meliorem atque tutiorem anchoram, quae Spei Symbolum eſt, deſiderari. Interea autem loci cogitationi veſtrae S. Petrus obverſetur, qui hujuſmodi homini nutu ſilentium indiceret, cenſuraſque minitaretur, niſi & ab illa mente deſiſteret, & incautos homines amplius laceſſere ac ſollicitare conquieſceret. At vero idem homo ſi petulantior factus, S. Apoſtoli juſſa, minaſque contemnere, neque majori ſolum voce clamare, ſed & publicis libellis eidem contradicere magis ac magis auderet, quid quaeſo vos, auditores praeſtantiſſimi, de nauclero iſto animo reputaretis? Contumacem,

ut

ut opinor, ſuperbum, temerarium, cenſuris irretitum, & fortaſſe etiam mentis parum compotem merito ac jure conclameretis: quippe qui tum se, tum caeteros evidenti naufragii periculo exponeret.

Pari quidem, quin etiam potiori jure heic mihi inclamandum eſt, (atque utinam ab Oriente ad Occidentem, ab Auſtro ad Aquilonem vocem meam exaudiri contingeret:) „ Huc omnes, huc quotquot
„ in procelloſo hoc ſaeculi mari, pro ſum-
„ ma Dei Optimi Maximi beneficentia, ad
„ tutiſſimum ſalutis portum etiam atque
„ etiam pervenire exoptatis, ad Myſticam
„ S. Petri navim approperate, in Catholi-
„ cae ſcilicet ac Romanae Eccleſiae ſinum
„ perfugite, illius non Dogmaticas ſolum
„ definitiones ac *praeceptiva* Decreta, ſed
„ ſuas pariter & graves Caeremonias ample-
„ ctamini; leviores autem rubricas quae-

„ que in ea utcumque pia exercitia fiunt, „ & consuetudines permittuntur, ne despi- „ cite, neque religioso, quod ajunt, si- „ lentio tantummodo obvolvite, sed ver- „ bis & operibus commendate. Qui enim „ fieri potest, ut quae divino spiritu gu- „ bernante ad sydera navigat, omnia extra „ periculum, omnia in tuto, omnia in- „ fallibilia in se collocata non habeat? „ Haec ergo mystica navis si quae mer- „ cium vestrarum, hoc est piorum exerci- „ tiorum, semel consulto, uti assolet, ad- „ miserit, quod ad se attinet, semper non „ modo tuta atque incolumia, sed etiam „ secura praestabit; sin vero postmodum „ in superstitionem, suspicionemve vene- „ rint, ad rationem temporis sua consilia „ accommodando, ea regerere festinabit. „ Igitur, ut ne longius ab eam, sed ut „ unde egressa est mea regrediatur oratio, „ quicumque vobis extra Petri navim sa- lutem

„ lutem exhibet , aut ſecuritatem , eum il-
„ lico rejicite , ac tamquam ſuſpecto mini-
„ me aures praebete , nemini prorſus ve-
„ ſtram fidem adhibite , nemini morem ge-
„ rite , praeterquam Romanae Eccleſiae ,
„ niſi aeternae ſalutis veſtrae naufragium
„ ſubire velitis . Non ſane heic , non de
„ nihili rebus , non de quiſquiliis agitur ,
„ ſed de ſumma ſcilicet re atque graviſsi-
„ ma : nec ideo quia parum quaedam eſſe
„ videntur , idcirco aſpernanda , quum ſae-
„ piſsime , uti commune adagium fert , exi-
„ gui foraminis cauſa , non modo parvam
„ ratem , ſed ingens etiam quandoque na-
„ vigium ſubmergi ac perire contingat .

Quum autem ex hactenus recenſitis MARIAE dignitas ac protectio tanta ſit , tantaque proinde nobis fiducia in eadem reponenda , ac viva ſpes collocanda ; niſi tamen ejus patrocinio dum confidimus , in bonis apprime operibus & vitae

ac

ac morum integritate nervos omnes aetatis, induſtriaeque noſtrae contendamus, ut illi, ac Deo reapſe placeamus, actum de nobis erit. Etenim ſi quis, o utinam, iterum utinam id omnibus perſuaſum eſſet, eo inſipientiae deveniret, ut fretus devotione, quam erga Dei Matrem haberet, (cujus patrocinium, quantum ego intelligere poſſum, ſatis ſuperque dictum eſt, adeo validum atque potens eſſe, ut percipi humano captu non poſſit,) foedam ac diſſolutam se agere vitam ac flagitia flagitiis accumulare poſſe ſibi perſuaderet, quod per tantam Patronam ſuam omne se evaſurum eſſe diſcrimen ſibi polliceretur; profecto is & temere atque arroganter ageret, & ſuamet ſtultitia deciperetur. Qui enim, propoſita ſibi hujuſmodi impunitatis ſpe, peccatis & facinoribus sese mancipando, obſtinati animi vitio in utram-

utramque, quod ajunt, aurem dormit, etiamsi hoc pacto in JESUM CHRISTUM, quin etiam in Sanctissimam TRIADEM, cujus clementia, charitas, misericordia infinita est, praecipua pietatis & devotionis specimina exhibeat, nihil certe illi hoc suffragabitur. Ergo MARIAE auxilium in illis periculis & miseriis tantummodo praesto est, ubi seu Tartarei hostis versutia & tentatione, seu mundi dolis & ansa, seu propria fragilitate, & immoderatis affectibus in discrimina atque miserias homines incidunt, & quod ad se pertinet, ad evitandum malum pro viribus enituntur. Quamobrem, (ita enim aliquando inter pias aeque ac faceta hominum colloquia commemoratum audivi) quum forte quemdam hominem Taurus infestus insequeretur, atque eidem alter id conspicatus dixisset: *in* MARIA *fidem omnem habeto, atque idcir-*

idcirco a fuga abſiſtito, tum ille lepidus aeque ac ſagax magis magiſque curſum intendens, *itane vero*, reſpondit, *inepte conſiliarie? apage te a me cum iſtiuſmodi conſiliis. quinimo magna Domina dicit: Tu te ipſum adjuva, & ego adjuvabo te*; itaque se pedum ſuorum ope, veluti concitatis ad celeritatem equis, ab evidenti mortis diſcrimine liberavit.

Neque vero incongruum erit, quae hactenus dicta ſunt altero valde appoſito exemplo, quod penes probatiſsimos ſcriptores me legiſſe memini, comprobare. Factum autem hujuſmodi eſt. Forte quidam Etruriae Comes se MARIAE devotioni addictum apprime eſſe ſibi blandiebatur, quum tamen vitam Chriſtianis praeceptis parum conformem tranſigeret. huic in ſylvis erranti, a ſociis diſtracto atque ex multa venatione laſſo famelicoque benigniſſima Domina alie-

na

na ſub ſpecie adſtitit, lautaſque ſane atque opiparas dapes, in polluta tamen & graveolenti lance offerens, hominem ad comedendum invitavit: verum ille cibi licet avidus, ac ſtrenue eſuriens, attamen guſtare renuens „ exquiſitus pro-
„ fecto „ inquit „ o Domina hic cibus eſt,
„ & grati ſane mihi ſaporis foret, atque ex
„ illo ederem lubentiſſime; verum patina
„ iſthaec adeo mihi ſordeſcit, ut nau-
„ ſeam potius ac vomitum, quam appeti-
„ tum provocet, atque adeo ex ea ne
„ tantillum quidem deguſtare audeam: „
Ita, (tunc Regina Coeleſtis ſuſcepit)
„ *ita plane & tu mihi*, quae non ruſtica
„ mulier, ut tibi videtur, ſed MARIA
„ DEI Mater ſum: quandoquidem pius iſte
„ tuus devotionis, quo me proſequeris,
„ quemque mihi exhibes cultus, eximia ſa-
„ ne ac praeclara res eſt; verum conſcien-
„ tia tua, veluti patina iſthaec, inquinata

„ adeo & ſordida eſt, ut ad illum excipien-
„ dum nauſea prohibear. Animae ergo tuae
„ maculas prius abſtergito, ac probe mun-
„ dato, & tunc, quod mihi afferes, do-
„ num, quum gratum mihi, tum tibi pro-
„ ficuum futurum erit „ Atque haec ego
de MARIA Virgine DEI Matre habui,
quae dicerem, Auditores praeſtantiſſimi;
coeterum eadem ipſa conferre atque ae-
ſtimare veſtrum erit: quoniam mihi qui-
dem profecto perſuaſum eſt, quod *Qua-
lis & quanta ſit* MARIA *Virgo Mater*
CHRISTI, qui eloqui pro dignitate poſsit,
nemo unquam fuerit.

Dixi ſub correctione S. M. Eccl.
TERTIARIUS SERAPHICUS.

ALEXAN-

[LXXV]

ALEXANDER PAPA VII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Innovatio Conſtitutionum & Decretorum in favorem ſententiae aſſerentis, animam B. M. V. in ſui creatione, & in corpus infuſione a peccato originali praeſervatam fuiſſe editorum.

SOllicitudo omnium Eccleſiarum, quam licet meritis & viribus longe impares D. O. M. voluntate, & providentia gerimus, in id nos anxie tenet intentos, & vigilantes, ut ſcandala quae inter fideles pro humanae naturae corruptione, & fragilitate neceſſe eſt, ut veniant, quantum fieri poteſt pauciſſima exoriantur; utque exorta quam celerrime, & quam diligentiſſime amoveantur: nam iis per quos veniunt certam peccati perniciem; quibus vero praebentur, praeſens afferunt labendi periculum: quorum Nos pro noſtro Paſtoralis officii debito, & damnum ſummo-

K 2 *pere*

pere dolemus , & discrimine assidue urimur .

§. I. Sane vetus est Christifidelium erga ejus Beatissimam Matrem Virginem Mariam pietas , sentientium , ejus animam in primo instanti creationis , atque infusionis in corpus fuisse Dei gratia speciali , & privilegio , intuitu meritorum Jesu Christi ejus Filii , humani generis Redemtoris , a macula peccati originalis praeservatam immunem ; atque in hoc sensu ejus Conceptionis Festivitatem solemni ritu colentium & celebrantium . Crevitque horum numerus , atque hujusmodi cultus post editas a fel. rec. Sixto PP. IV. Praedecessore nostro in ejus commendationem Apostolicas Constitutiones , quas Sac. Conc. Trid. innovavit , atque observari mandavit. Aucta rursus & propagata fuit pietas haec , & cultus erga Deiparam post erecta hoc nomine , approbantibus Romanis Pontificibus , Religiosum ordinem & Confraternitates , ac con-

concessas ab iisdem indulgentias ; itaut accedentibus quoque plerisque celebrioribus Accademiis ad hanc sententiam , jam fere omnes Catholici eam complectantur .

§. II. Et quia ex occasione contrariae assertionis in concionibus , lectionibus , conclusionibus , & actibus publicis , quod nempe eadem Beatissima Virgo Maria fuerit concepta cum peccato Originali , oriebantur in Populo Christiano cum magna Dei offensa scandala , jurgia & dissentiones ; recol. mem. Paulus PP. V. etiam Praedecessor noster vetuit horum opinionem praefatae sententiae contrariam publice doceri , aut praedicari . Quam prohibitionem piae memoriae Gregorius PP. XV. similiter Praedecessor noster ad privata etiam colloquia extendit : mandans insuper in favorem ejusdem sententiae , ut in Sacrosancto Missae Sacrificio , ac divino Officio celebrandis tam publice , quam privatim , non alio quam Conceptionis nomine uti quicumque debeant .

§. III.

§. *III. Nihilominus, prout venerabiles Fratres Episcopi fere omnes Hispaniarum cum Ecclesiarum suarum Capitulis datis ad nos literis exposuerunt, accedente etiam insinuatione charissimi in Christo Filii nostri Philippi earundem Hispaniarum Regis Catholici, qui specialem super hoc misit ad Nos Oratorem Venerabilem Fratrem Ludovicum Episcopum Placentinum, per quem etiam delatae fuerunt ad Nos supplicationes Regnorum earundem Hispaniarum; pergunt aliqui contrariae illius opinionis assertores contra praefatas probibitiones tum privatim, tum publice praefatam sententiam aut impugnare, aut vellicare, & favorem a Romanis Pontificibus Cultui & Festo secundum illam praestitum ita interpretari, ut frustrentur; imo Ecclesiam Romanam huic sententiae, & cultui juxta illam Beatae Virginis exhibito, favere negant, pios Christifideles e sua pacifica quasi possessione deturbare conando: unde*

offen-

offensiones , scandala , & jurgia , quibus obviare voluerunt Paulus V. & Gregorius XV. nostri Praedecessores , perdurant adhuc, & ex occasione eorundem adversantium majora his incommoda in posterum prudenter , & merito timentur. Quapropter super his tam praefati Episcopi cum Ecclesiarum suarum Capitulis , quam memoratus Philippus Rex , ejusque Regna nobis pro opportuno remedio instanter supplicari fecerunt.

§. *IV.* Nos considerantes, quod S. R. E. de intemeratae semperque Virginis Mariae Conceptione Festum solemniter celebrat, & speciale ac proprium super hoc officium olim ordinavit juxta piam , devotam & laudabilem institutionem , quae a Sixto IV. Praedecessore nostro tunc emanavit ; volentesque laudabili huic pietati , & devotioni , & festo ac cultui secundum illam exhibito in E. R. post ipsius cultus institutionem, nunquam immutato,

mutato, Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum exemplo favere, nec non tueri pietatem & devotionem hanc colendi & celebrandi Beatissimam Virginem, praeveniente scilicet Spiritus Sancti gratia, a peccato Originali praeservatam; *cupientesque in Christi grege unitatem Spiritus in vinculo Pacis, sedatis offensionibus & jurgiis, amotisque scandalis conservare: ad praefatorum Episcoporum cum Ecclesiarum suarum capitulis, ac Philippi Regis, ejusque Regnorum oblatam nobis instantiam ac preces, Constitutiones & Decreta a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, & praecipue a Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. edita in favorem sententiae asserentis, Animam Beatae Mariae Virginis in sui creatione & in corpus infusione Spiritus Sancti gratia donatam, & a peccato Originali praeservatam fuisse, nec non & in favorem festi, & cultus Concep-*

tioni

tioni ejusdem Virginis Deiparae secundum piam istam sententiam, ut praefertur, exhibiti, innovamus & sub censuris, & poenis in eisdem Constitutionibus contentis observari mandamus.

§. *V. Et insuper omnes & singulos, qui praefatas Constitutiones, seu Decreta ita pergent interpretari, ut favorem per illas dictae sententiae & festo, seu cultui secundum illam exhibito frustrentur; vel qui hanc eandem sententiam, Festum seu Cultum in disputationem revocare, aut contra ea quoque modo directe vel indirecte, aut sub quovis praetextu, etiam definibilitatis ejus examinandae, sive Sacram Scripturam, aut SS. Patres glossandi, sive Doctores interpretandi, denique alio quovis praetextu, seu occasione, scripto seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare contra ea quicquam determinando, aut asserendo, vel argumenta contra ea afferendo, & insoluta*

reliquendo , aut alio quovis excogitabili modo differendo , ausi fuerint ; praeter poenas & censuras in Constitutionibus Sixti IV. contentas , quibus illos subjacere volumus , & per praesentes subjicimus , etiam concionandi , publice legendi , seu docendi , & interpretandi facultate , ac voce activa & passiva in quibuscunque electionibus , eo ipso absque alia declaratione privatos esse volumus ; nec non ad concionandum , publice legendum, docendum , & interpretandum perpetuo inhabilitatis poenas ipso facto incurrere , absque alia declaratione : a quibus poenis nonnisi a Nobis ipsis , vel a successoribus nostris Romanis Pontificibus absolvi , aut super iis dispensari possint ; necnon eosdem aliis poenis nostro , eorundem Romanorum Pontificium successorum nostrorum arbitrio infligendis pariter subjacere volumus, prout subjicimus per praesentes ; innovantes Pauli V. & Gregorii XV. superius memoratas Constitutione sive Decreta.

§. VI.

§. VI. *Ac libros in quibus praefata sententia festum, seu cultus secundum illam in dubium revocatur, aut contra ea quomodocunque, ut supra aliquid scribitur, aut legitur, seu loquutiones, conciones, tractatus, & disputationes contra eadem continentur; post Pauli V. supra laudatum decretum edita, aut in posterum quomodolibet edenda, prohibemus, sub poenis & censuris in indice librorum prohibitorum contentis, & ipso facto absque alia declaratione pro expresse prohibitis haberi volumus & mandamus. Vetamus autem Sixti IV. Constitutionibus inhaerentes, quempiam asserere, quod propter hoc contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam Virginem Mariam cum Originali peccato fuisse conceptam, haeresis crimen, aut peccatum mortale incurrant; cum a Romana Ecclesia, & ab Apostolica Sede nondum fuerit hoc decisum (prout Nos nunc minime decidere volumus aut intendimus:) quin potius*

tius contrariam illam opinionem haeresis aut peccati mortalis, aut impietatis damnare volentes, praeter poenas, quibus eos subjecit Sixtus IV. aliique Praedecessores nostri Romani Pontifices, gravioribus aliis poenis subjicimus, quas in contrafacientes huic nostrae Constitutioni superius infliximus.

§. VII. Volentes quod contra hujus nostrae Constitutionis transgressores, etiam Regulares cujusvis Ordinis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & quomodolibet exemtos, & alias quascunque Ecclesiasticas & Saeculares Personas cujuscunque status, gradus, ordinis aut dignitatis, tam Ecclesiasticae quam Saecularis, ut praefertur, tam Episcopi & Praelati superiores, aliique locorum ordinarii, quam haereticae pravitatis ubique locorum deputati Inquisitores procedant, & inquirant, atque in eos stricte animadvertant. Nos enim iis, & eorum cuilibet contra eosdem transgressores procedendi, & inquirendi,

quirendi, ac poenis coernendi, & puniendi liberam facultatem, & auctoritatem iisdem auctoritate & tenore tribuimus, & impartimur, eosque, ut praefertur, procedere, inquirere & punire districte praecipimus, & mandamus.

§. *VIII. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis indultis & literis Apostolicis quibusvis Personis quantumcumque qualificatis, & in quacumque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & quavis alia dignitate & honore constitutis, etiam quod contra eos procedi, interdici, suspendi, vel excommunicari nequeat, quomodolibet concessis. Quibus omnibus & eorum singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de eis, ipsorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per generales etiam idem importantes clausulas, mentio habenda,*

benda, aut alia exquisita forma observanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque.

§. IX. *Ut autem haec nostra constitutio, & praemissa omnia ad eorum omnium, quorum interest, notitiam congruentius pervenire possint; in virtute sanctae obedientiae, & sub poena privationis ab ingressu Ecclesiae eo ipso incurrenda praecipimus, & mandamus omnibus & singulis locorum Ordinariis, ac eorum Vicariis Suffraganeis, & Officialibus quibuscunque, & aliis singulis, ad quos quomodolibet spectat & pertinet; quatenus hujusmodi nostram Constitutionem singulis suae Diocesis vel districtus Praedicatoribus, & aliis, quibus expedire judicaverint, opportune insinuent, & publicent, ac insi-*

insinuari & publicari faciant, ne quis in posterum quoque modo ignorantiam de praemissis possit praetendere, aut se contra praemissa valeat excusare.

§. X. Volumus, & similiter eadem auctoritate decernimus & mandamus, quod praesentes literae per aliquos ex nostris Cursoribus, in basilicarum SS. Joannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum, & Cancellariae Apostolicae valvis, ac in acie Campi Florae de Urbe de more publicentur, & affigantur; quae affixio, & publicatio ita omnes & singulos, ad quos spectat, afficiat & arctet, ac si illis personaliter intimatae fuissent; & quod illarum transumtis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus literis adhiberetur, si ostensae, vel exhibitae forent. Datum Romae apud Sanctam Mariam

riam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 8. *Decembris* 1661. *Pontificatus noſtri anno VII.*

ERRATA. *CORRIGE.*

Pag. IV.	lin. 22.	Ut	Jam
Pag. VII.	lin. 4.	n. n.	✠
	lin. 9.	Deo	Ea
Pag. XVI.	lin. 1.	Craeturae	Creaturae
Pag. XXVI.	lin. 4.	re apſe	reapſe
	lin. 9.	quoad	quod ad
	lin. 10.	quoad	quod ad
Pag. XXXVIII.	li. 21.	numqam	numquam
Pag. XLVI.	lin. 1.	convincii	convinci
Pag. LXI.	lin. 15.	*ſcopulus*	*ſcopulos*
Pag. LXVIII.	lin. 19.	ab eam	abeam

BIBLIOTECA

